ОБЛАГАЕМ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

НОРМАТИВНА УРЕДБА → **Чл. 24 от ЗДДФЛ**

ОБЛАГАЕМ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ
(чл. 24, ал. 1 от ЗДДФЛ)

ОБЛАГАЕМИЯТ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ Е ТРУДОВОТО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ И ВСИЧКИ ДРУГИ ПЛАЩАНИЯ В ПАРИ И/ИЛИ В НАТУРА ОТ РАБОТОДАТЕЛЯ ИЛИ ЗА СМЕТКА НА РАБОТОДАТЕЛЯ, С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА ДОХОДИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛ. 24, АЛ. 2 ОТ ЗДДФЛ.

В ОБЛАГАЕМИЯ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ НЕ СЕ ВКЛЮЧВАТ (чл. 24, ал. 2 от ЗДДФЛ)

1. Стойността на:

а) Безплатната храна и/или добавки към нея, предоставени в натура по чл. 285 от ***Кодекса на труда*** (КТ)

*Съгласно **чл. 285 от КТ** на работниците и служителите, които работят в предприятия със специфичен характер и организация на труда, работодателят осигурява безплатна храна и/или добавки към храната. Условията и редът за осигуряването им се определя с наредба на МТСП и МЗ.*

б) Безплатната предпазна храна и противоотровите, предоставени в натура по реда на други закони

в) Безплатната храна, предоставена в натура на: членовете на корабните екипажи - за дните в експлоатация, риболовците - за дните на улов, а на водолазите - и за дните при спускане под вода, на дежурния персонал, изпълняващ 12-часови дежурства в лечебните заведения, на операционните екипи, екипите за спешна медицинска помощ и на екипите по кръвонабиране

г) храна и ободряващи напитки на служителите на Министерството на вътрешните работи съгласно чл. 181, ал. 3 от ***Закона за Министерството на вътрешните работи*** (ЗМВР); безплатната храна и ободряващи напитки, предоставени на военнослужещите и цивилните служители съгласно чл. 224, ал. 1, т. 3 и чл. 286, ал. 1, т. 1 от ***Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България*** (ЗОВСРБ), чл. 67 от ***Закона за Националната служба за охрана*** (ЗНСО) и на служителите съгласно чл. 74, ал. 2, т. 1 от ***Закона за Държавна агенция "Национална сигурност"*** (ЗДАНС)

ОБЛАГАЕМ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

Чл. 181, ал. 3 от ЗМВР
На служителите по чл. 142, ал. 1 и 3 (държавни служители - полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението; държавни служители, включително държавните служители в Академията на МВР, които осъществяват преподавателска дейност за професионална подготовка на полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението; държавните служители в Института по психология на МВР, които осъществяват дейностите по чл. 51, ал. 1; държавни служители в Националния институт по криминалистика, които осъществяват дейностите по чл. 50а, ал.1, т.1 и 2; държавни служители в Центъра за професионално обучение, ГДПБЗН, които осъществяват преподавателска дейност за професионално обучение по чл. 17, ал. 2, т. 10; държавни служители от Специализирания отряд „Въздушно наблюдение“ в ГДГП, които осигуряват техническото обслужване и поддържането на постоянна летателна готовност на въздухоплавателните средства, използвани за осъществяване на граничен; лица, работещи по трудово правоотношение), които извършват дейности, свързани със специфичен характер на труда, за което се полага безплатна храна, се осигурява равностойността ѝ в евро. На служителите по чл. 142, ал. 1 и 3, полагащи труд през нощта от 22,00 до 6,00 ч., за което се полагат ободряващи напитки, се осигурява равностойността им в евро.

3. безплатна храна и ободряващи напитки при занятия, учения, тренировки и лагери, а при носене на дежурства и при извършване на други дейности със специфичен характер - безплатна храна и ободряващи напитки или равностойността им в евро;

Чл. 286 от ЗОВСРБ *(ал. 1) На цивилните служители се осигуряват:*
1. безплатна храна и ободряващи напитки или равностойността им в евро - при нощен труд и при извършване на дейности със специфичен характер;
3. лични предпазни средства, специално и работно облекло.

Чл. 67 от ЗНСО *(ал. 1) Началникът на Националната служба за охрана определя офицерите и сержантите, на които се осигуряват безплатно работно или униформено облекло, лични предпазни средства, друго вещево имущество и снаряжение.*
(ал. 2) Началникът на Националната служба за охрана определя служителите, които извършват дейности, свързани с вредни за здравето последици, и на които се осигуряват безплатна предпазна храна, противоотрови и други средства, неутрализиращи вредното въздействие на работната среда.
(ал. 3) На служителите, които работят на 24-часови смени, се осигуряват храна и безалкохолни напитки по време на работа.

Чл. 74 от ЗДАНС *(ал. 2) На служителите на агенцията се осигуряват:*
1. храна

д) Порционните пари, изплатени на основание на ***Закона за гражданското въздухоплаване, Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража***, ЗДАНС, ЗОВСРБ, ЗНСО и на сумите по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР

ОБЛАГАЕМ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

Чл. 181 от ЗМВР *(ал. 1) На служителите на МВР се осигурява храна или равностойността ѝ в евро.*

е) Ваучерите за храна, получени в размера и по реда на ***Закона за корпоративното подоходно облагане*** (ЗКПО)

2. Стойността на специалното работно облекло и личните предпазни средства, които се предоставят в натура при условия и по ред, предвидени в нормативен акт

3. Стойността на работното, униформеното и представителното облекло, предоставени при условия и по ред, предвидени в нормативен акт

4. Вещевото имущество и снаряжение, осигурени на основание на ЗМВР, ЗОВСРБ, ЗНСО и ЗДАНС

5. Стойността на:

а) Пътните и квартирните пари, доказани документално по реда на действащото законодателство

б) Дневните командировъчни пари, но не повече от двукратния им размер, посочен в нормативен акт

6. Допълнителните разходи за храна, които се заплащат вместо командировъчни дневни пари на работниците и служителите в автотранспортната дейност и железопътния транспорт, във вагон-ресторантите, в подвижните пощенски служби, в подвижната охрана и в други подобни дейности, при които служебната работа се изпълнява по време на пътуване до друго населено място или обект - до двукратния размер на определените в нормативен акт минимални размери на допълнителните разходи

ОБЛАГАЕМ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

7. Компенсационните суми по чл. 226в, ал. 1 и чл. 298а от ЗОВСРБ, по чл. 186 от ЗМВР и по чл. 81 от ЗДАНС

Чл. 226в от ЗОВСРБ *(ал. 1) На военнослужещите, на които Министерството на отбраната не може да предложи жилище и които живеят при условията на свободно договаряне, се изплащат компенсационни суми при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната.*

Чл. 298а от ЗОВСРБ *(ал. 1) Цивилните служители се ползват от правата по чл. 186а, чл. 226б, 226в, 226г и 226з.*
(ал. 2) С правата по чл. 186а, чл. 226г се ползват и членовете на семействата на цивилните служители.

Чл. 186а от ЗОВСРБ *Военнослужещите могат да извършват спортносъстезателна дейност. Редът и начинът за организирането и провеждането ѝ в служебно време се определят с акт на министъра на отбраната.*

Чл. 226б от ЗОВСРБ *(ал. 1) Министерството на отбраната създава жилищен фонд за задоволяване жилищните нужди на военнослужещите, състоящ се от изградени със собствени средства, наети или придобити служебни жилища, ателиета и гаражи.*

(ал. 2) Условията и редът за ползване на имотите по ал. 1 се определят с акт на министъра на отбраната.

(ал. 3) Военнослужещите заплащат наем за ползваните от тях жилища, ателиета и гаражи при условията и по реда на глава четвърта от Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост, както и наем за предоставените движими вещи.

Чл. 226в от ЗОВСРБ *(ал. 1) На военнослужещите, на които Министерството на отбраната не може да предложи жилище и които живеят при условията на свободно договаряне, се изплащат компенсационни суми при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната.*

(ал. 2) Компенсационни суми не се изплащат, ако военнослужещият писмено е отказал предложено му от фонда на министерството жилище.

Чл. 226г от ЗОВСРБ *(ал. 1) Военнослужещите от Министерството на отбраната, от структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и от Българската армия, както и членовете на техните семейства ползват лечебните, санаториалните и профилактичните заведения, военните клубове, почивната и спортната база към министерството при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната.*

С правата по ал. 1 се ползват и български граждани - военнослужещи в състава на многонационални формирования или които заемат длъжности в задгранично представителство на Република България, в международни организации или в други международни инициативи на територията на страната и извън нея, както и членовете на техните семейства.

(ал. 3) Част от разходите за осигуряване на отдиха и възстановяване здравето на военнослужещите и членовете на техните семейства могат да се извършат в рамките на предвидените в бюджета на Министерството на отбраната средства за социално-битово и културно обслужване за съответната година при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната.

Чл. 226з от ЗОВСРБ *(ал. 1) Военнослужещите от Министерството на отбраната, от структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и от Българската армия, курсантите, обучаващи се за нуждите на Министерството на отбраната, както и пенсионираните военнослужещи, ветераните от войните, военноинвалидите, военнопострадалите и българските граждани, участвали в мисии и операции на въоръжените сили на Република България извън територията на страната изпаднали в тежко материално положение, могат да бъдат подпомагани с парични средства при условия и по ред, определени с наредба на министъра на отбраната.*

С правото по ал. 1 могат да се ползват и български граждани - военнослужещи в състава на многонационални формирования или които заемат длъжности в задгранично представителство на Република България, в международни организации или в други международни инициативи на територията на страната и извън нея.

Чл. 81 от ЗДАНС *На държавните служители, които ползват жилище при условията на свободно договаряне, агенцията изплаща компенсационни суми при условия и по ред, определени от Министерския съвет.*

8. Обезщетенията по чл. 200, чл. 216, ал. 1, т. 1 и 2, ал. 2 и 3, чл. 222, ал. 2 и 3 и чл. 226, ал. 3 от КТ, обезщетенията по чл. 227, 229, 232 от ЗОВСРБ, по чл. 67, ал. 2 и 3, чл. 121 и чл. 124 от ЗНСО, по чл. 234, ал. 1-7 и чл. 236 от ЗМВР, по чл. 74, ал. 4 и чл. 117 от ЗДАНС, по чл. 225, чл. 277, ал. 3 и чл. 354 от *Закона за съдебната власт* (ЗСВ) и обезщетенията по чл. 78, чл. 81б, ал. 4, чл. 82, ал. 5, чл. 85, ал. 5, чл. 104, ал. 3 и 4 и чл. 106, ал. 3 от *Закона за държавния служител* (ЗДСл)

Чл. 200 от КТ *(ал. 1) За вреди от трудова злополука или професионална болест, които са причинили временна неработоспособност, трайно намалена работоспособност 50 и над 50 на сто или смърт на работника или служителя, работодателят отговаря имуществено независимо от това, дали негов орган или друг негов работник или служител има вина за настъпването им.*

(ал. 2) Работодателят отговаря и когато трудовата злополука е причинена от непреодолима сила при или по повод изпълнението на възложената работа или на каквато и да е работа, извършена и без нареждане, но в интерес на работодателя, както и по време на почивка, прекарана в предприятието.

(ал. 3) Работодателят дължи обезщетение за разликата между причинената вреда - неимуществена и имуществена, включително пропуснатата полза, и обезщетението и/или пенсията по обществото осигуряване.

(ал. 4) Дължимото обезщетение по ал. 3 се намалява с размера на получените суми по сключените договори за застраховане на работниците и служителите.

(ал. 5) Получаването на обезщетение по предходните алинеи от наследниците на починал поради трудова злополука или професионална болест не се смята за приемане на наследство.

Чл. 216 от КТ *(ал. 1) На работник или служител, който се премества на работа в друго населено място, по споразумение с работодателя могат да се заплатят:*

1. пътните разноски за него и за членовете на семейството му;

2. разноските по пренасянето на покъщнината му.

(ал. 2) На работник или служител, трудовото правоотношение с когото е прекратено не по негова вина или не по негово заявление с предизвестие, по споразумение с работодателя могат да се заплатят разноските по т. 1 и 2 на предходната алинея за неговото и на семейството му завръщане в постоянното им местоживеене.

(ал. 3) Работникът или служителят има право на обезщетение по предходните алинеи, когато по ред, предвиден в закон, се премества или е преместен на постоянна работа в друго населено място не по негова молба. Когато разстоянието до населеното място на новата работа е над 100 километра и преместването е за време над 1 година, на работника или служителя се заплаща и уговореното едномесечно трудово възнаграждение за новата работа и

Чл. 227 от ЗОВСРБ *(ал. 1) При освобождаване от военна служба военнослужещите имат право на еднократно парично обезщетение в размер на толкова брутни месечни възнаграждения, колкото прослужени години имат, но не повече от 20.*

(ал. 2) При последващо освобождаване от военна служба от размера на дължимото обезщетение се приспадат толкова брутни месечни възнаграждения, колкото са получени по ал. 1.

(ал. 3) Когато военнослужещият е прослужил 10 и повече години и е освободен като негоден за военна служба поради заболяване или увреждане при или по повод изпълнение на военната служба, размерът на еднократното парично обезщетение по ал. 1 не може да бъде по-малък от 15 брутни месечни възнаграждения.

(ал. 4) В случаите по ал. 3, когато прослуженото време е по-малко от 10 години, военнослужещият има право на еднократно парично обезщетение в размер 10 брутни месечни възнаграждения.

(ал. 5) При освобождаване от военна служба след прослужени 10 и повече години военнослужещите имат право на еднократно парично доволствие по чл. 224, ал. 1, т. 1.

(ал. 6) Алинеи 1 и 5 не се прилагат при освобождаване от военна служба:

1. поради налагане на дисциплинарно наказание "уволнение";
2. поради установяване на несъвместимост по чл. 188;
3. поради установяване на конфликт на интереси по Закона за Сметната палата с влязъл в сила акт.
4. на основание чл. 163 преди изтичането на първоначалния срок на военната служба по чл. 142, ал. 5, чл. 143, ал. 1 и чл. 144, ал. 3;
5. поради отказ на военнослужещия да подаде документи за проучване при условията и по реда на Закона за защита на класифицираната информация преди изтичането на първоначалния срок на военната служба по чл. 142, ал. 5, чл. 143, ал. 1 и чл. 144, ал. 3.

(ал. 7) При смърт на военнослужещ *обезщетенията по ал. 1 - 5 се изплащат общо на наследниците му.*

(ал. 8) Обезщетенията по ал. 1 – 5 и 7 не се облагат с данъци

ОБЛАГАЕМ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

Чл. 229 от ЗОВСРБ *(ал. 1) При преместване на служба в друго населено място на военнослужещия и на всеки член от семейството му се изплаща еднократно обезщетение при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната.*
(ал. 2) Транспортните разходи за преместването са за сметка на Министерството на отбраната.

Чл. 232 от ЗОВСРБ *При съкращения на числеността на въоръжените сили по решение на Народното събрание обезщетенията, които се изплащат на военнослужещите, се определят с акта за съкращение независимо от дължимите по този закон.*

Чл. 67 от ЗНСО *ал. 2 Началникът на Националната служба за охрана определя служителите, които извършват дейности, свързани с вредни за здравето последици, и на които се осигуряват безплатна предпазна храна, противоотрови и други средства, неутрализиращи вредното въздействие на работната среда.*
ал. 3 На служителите, които работят на 24-часови смени, се осигуряват храна и безалкохолни напитки по време на работа.

обезщетението, получено при предишното прекратяване.
(ал. 3) Когато офицерите и сержантите от Националната служба за охрана са прослужили 10 и повече години и служебното им правоотношение е прекратено на основание чл. 116, ал. 1, т. 5, поради заболяване или увреждане при или по повод изпълнение на служебно задължение, размерът на еднократното парично обезщетение не може да е по-малък от 15 брутни месечни възнаграждения.
(ал. 4) При прекратяване на служебното правоотношение при условията на ал. 3, когато прослуженото време е по-малко от 10 години, еднократното парично обезщетение е в размер 10 брутни месечни възнаграждения.
(ал. 5) При прекратяване на служебното правоотношение след прослужени 10 и повече години в Националната служба за охрана офицерите и сержантите имат право на еднократно допълнително вещево имущество или левовата му равностойност.
(ал. 6) Разпоредбите на ал. 1 - 5 не се прилагат при прекратяване на служебното правоотношение поради налагане на дисциплинарно наказание "уволнение".
(ал. 7) При смърт на офицер или сержант сумите по ал. 1 - 5 се изплащат на неговите наследници.
(ал. 8) Обезщетенията по ал. 1 - 5 и ал. 7 не се облагат с данъци.

Чл. 124 от ЗНСО *(ал. 1) На офицер или сержант, претърпял телесна повреда при или по повод изпълнение на служебните си задължения по време на дежурство, се изплаща еднократно парично обезщетение в размер 10 брутни месечни възнаграждения при тежка телесна повреда и 6 брутни месечни възнаграждения при средна телесна повреда, определени към деня на увреждането.*
(ал. 2) На съпругата (съпруга), децата и родителите на офицер или сержант, загинал при или по повод изпълнение на служебните си задължения, се изплаща еднократно парично обезщетение в размер 12 брутни месечни възнаграждения.
(ал. 3) Характерът на причинената телесна повреда по ал. 1 се определя от военномедицинските органи по чл. 141, ал. 2 на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, а обстоятелствата по настъпване на смъртта по ал. 2 се удостоверяват от преките началници на загиналия.

ОБЛАГАЕМ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

Чл. 234, ал. 1-7 от ЗМВР *(ал. 1) При прекратяване на служебното правоотношение държавните служители имат право на обезщетение в размер на толкова месечни възнаграждения, колкото прослужени години имат, но не повече от 20.*

(ал. 2) Когато държавните служители са прослужили 10 и повече години и служебното им правоотношение е прекратено по здравословни причини, размерът на еднократното обезщетение не може да бъде по-малък от 15 месечни възнаграждения.

(ал. 3) При прекратяване на служебното правоотношение при условията на ал. 2, когато прослуженото време е по-малко от 10 години, еднократното обезщетение е в размер 10 месечни възнаграждения.

(ал. 4) При повторно и при всяко следващо прекратяване на служебното правоотношение от полагащото се обезщетение, определено по реда на ал. 1 - 3, се приспадат толкова месечни възнаграждения, колкото вече са получени от служителите на длъжности по чл. 235, ал. 1.

(ал. 5) При прекратяване на служебното правоотношение след прослужени 10 и повече години държавните служители имат право на еднократно допълнително вещево имущество или на равностойността му в евро в размер, определян ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи.

(ал. 6) При прекратяване на служебното правоотношение поради смърт на държавния служител на преживелия съпруг, децата и родителите се изплаща обезщетението по ал. 1.

(ал. 7) Разпоредбите на ал. 1 и 5 не се прилагат, когато служебното правоотношение е прекратено по чл. 226, ал. 1, т. 7, букви „а“, „г“, „д“, „з“ и „к“, т. 8, 14 и 19.

Чл. 236 от ЗМВР *(ал. 1) При преместване на работа в други населени места за срок, по-дълъг от 6 месеца, на държавния служител се изплаща еднократно обезщетение в размер 50 на сто от брутното месечно възнаграждение за длъжността в новото населено място.*

(ал. 2) В случаите по ал. 1, когато съпругът/съпругата и децата на служителя се преместят в същото населено място, на всеки от тях се изплаща еднократно обезщетение в размер 25 на сто от брутното месечно възнаграждение за длъжността на служителя по ал. 1 в новото населено място.

(ал. 3) Транспортните разходи при преместването са за сметка на МВР.

Чл. 117 от ЗДАНС *(ал. 1) При прекратяване на служебното правоотношение на държавните служители в Държавна агенция "Национална сигурност" се изплаща еднократно парично обезщетение в размер на 75 на сто от брутното месечно възнаграждение за всяка прослужена година, но не повече от 15 брутни месечни възнаграждения.*

(ал. 2) Когато държавните служители са прослужили 10 и повече години и служебното им правоотношение е прекратено на основание чл. 110, ал. 1, т. 3, размерът на еднократното парично обезщетение не може да бъде по-малък от 15 брутни месечни възнаграждения.

(ал. 3) При прекратяване на служебното правоотношение при условията на ал. 2, когато прослуженото време е по-малко от 10 години, еднократното парично обезщетение е в размер 10 брутни месечни възнаграждения.

(ал. 4) При повторно и при всяко следващо прекратяване на служебното правоотношение от дължимото обезщетение, определено по реда на ал. 1 - 3, се приспадат толкова брутни месечни възнаграждения, колкото вече са получени от държавните служители.

(ал. 5) При прекратяване на служебното правоотношение след прослужени 10 и повече години държавните служители имат право на еднократно допълнително вещево имущество или на равностойността му в евро..

(ал. 6) Разпоредбите на ал. 1 и 5 не се прилагат при прекратяване на служебното правоотношение по чл. 110, ал. 1, т. 8 и 11.

(ал. 7) В случаите, когато държавен служител е привлечен като обвиняем за извършено умишлено престъпление от общ характер или по отношение на него е образувано дисциплинарно производство, обезщетението не се изплаща до приключване на наказателното или дисциплинарното производство.

(ал. 8) При прекратяване на служебното правоотношение поради смърт на държавния служител на преживелия съпруг, децата и родителите се изплаща обезщетението по ал. 1, 2 или 3.

(ал. 9) При определяне на обезщетението по ал. 1 - 3 се приспадат толкова брутни месечни възнаграждения, колкото са изплатени за прослужени години по специални закони преди постъпване на служба в Държавна агенция "Национална сигурност".

Чл. 225 от ЗСВ *(1) При освобождаване от длъжност съдия, прокурор или следовател с повече от 10 години стаж на такава длъжност има право на парично обезщетение в размер на толкова брутни месечни възнаграждения, колкото прослужени години има в органите на съдебната власт, но не повече от 20.*

(2) Обезщетението по ал. 1 не се изплаща в случаите по чл. 165, ал. 1, т. 3 и 5, както и когато комплексната оценка от последната атестация на съдията, прокурора или следователя е отрицателна. Обезщетение не се изплаща и в случаите по чл. 308, ал. 3, както и когато съдия, прокурор или следовател подаде оставка при образувано срещу него дисциплинарно производство с предложение за наказание дисциплинарно освобождаване от длъжност.

(3) В случаите, когато съдия, прокурор или следовател е привлечен като обвиняем за извършване на умишлено престъпление или по отношение на него е образувано дисциплинарно производство, обезщетението не се изплаща до приключване на наказателното или дисциплинарното производство.

(4) При последващо освобождаване от длъжност съдията, прокурорът, следователят, членът на Висшия съдебен съвет, главният инспектор и инспекторът от Инспектората на Висшия съдебен съвет получава обезщетение в размер на разликата между размера на полученото обезщетение по ал. 1 и размера на обезщетението, определено към датата на последващото освобождаване.

(5) При смърт на съдия, прокурор или следовател обезщетението по ал. 1 се изплаща на наследниците му.

(6) Редът и начинът на изчисляване на обезщетенията се определя с решение на Висшия съдебен съвет.

Чл. 277 от ЗСВ *(ал. 3) При прекратяване на трудовото правоотношение на държавните съдебни изпълнители се изплаща обезщетение при условията на чл. 225.*

Чл. 354 от ЗСВ *Съдебен служител, придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, при освобождаване от длъжност има право на еднократно парично обезщетение в размер на толкова брутни месечни възнаграждения, колкото прослужени години има в органите на съдебната власт, но не повече от 10 брутни месечни възнаграждения.*

Чл. 78 от ЗДСл. *(ал. 1) За вреди от трудова злополука и професионално заболяване, които са причинили временна неработоспособност, инвалидност или смърт на държавния служител, съответната администрация дължи обезщетение независимо от това дали органът по назначаването или друг негов служител има вина за настъпването им.*

(ал. 2) Съответната администрация дължи обезщетение и когато трудовата злополука е причинена от непреодолима сила при или по повод изпълнение на възложената работа или на каквато и да е работа и без нареждане, но в интерес на държавната служба.

(ал. 3) Съответната администрация дължи обезщетение за разликата между размера на причинената имуществена

Чл. 81б от ЗДСл. *(ал. 4) Когато временното преместване в друга администрация е свързано със смяна на населено място, органът по назначаването в тази администрация е длъжен да изплати на държавния служител:*

1. пътните разноски за него и за членовете на семейството му;

2. разноските по пренасяне на покъщнината му;

3. заплатата за дните на пътуване и за още два дни.

Чл. 82 от ЗДСл. *(ал. 5) Когато държавният служител се преназначава на длъжност в друго населено място, се прилага чл. 81б, ал. 4 от ЗДСл.*

Чл. 104 от ЗДСл. *(ал. 3) В случая по чл. 103, ал. 1, т. 3 (прекратяване на служебното правоотношение при невъзможност*

Чл. 85 от ЗДСл. *(ал. 5) Когато държавният служител е преместен на служба, за която е определена по-ниска заплата, има право на обезщетение за разликата.*

6 основни заплати, определено към момента на прекратяване на служебното правоотношение.

(ал. 4) В случая по чл. 103, ал. 1, т. 8 (прекратяване на служебното правоотношение със смъртта на държавния служител) съответната администрация поема обичайните разноски по погребението на държавния служител и изплаща обезщетение в размер на толкова основни заплати, определени към момента на смъртта, колкото прослужени години като държавен служител има той, но не повече от 20. Обезщетението се изплаща общо на преживелия съпруг, на ненавършилите пълнолетие и на навършилите пълнолетие деца на държавния служител, когато те учат редовно в средни училища и са на възраст до 20 години или учат във висши училища и са на възраст до 25 години.

ОБЛАГАЕМ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

***Чл. 106 от ЗДСл**. (ал. 3) В случаите по ал. 1, т. 5 (прекратяване на служебното правоотношение с едномесечно предизвестие при придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст) държавният служител има право на обезщетение в размер 50 на сто от месечната му основна заплата, определена към момента на прекратяване на служебното правоотношение, за всяка прослужена година като държавен служител, но не повече от 10 месечни основни заплати. Ако към момента на прекратяване на служебното правоотношение държавният служител е работил в същата администрация през последните 10 години, той има право да получи 6 месечни основни заплати, а когато е работил по-малко от 10 години - 2 месечни основни заплати, когато това е по-благоприятно за него. Това обезщетение може да бъде получено само веднъж. Обезщетението се дължи и в случаите, когато служебното правоотношение е прекратено едностранно от държавния служител или по взаимно съгласие и към момента на прекратяването държавният служител е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Обезщетението не се дължи, когато държавният служител е получил обезщетение поради придобиване право на пенсия на основание на специален закон.*

9. Социалните разходи за сметка на работодателя, обложени по реда на ЗКПО, както и разходите за транспорт от местоживеенето до местоработата за сметка на работодателя, които не подлежат на облагане съгласно ЗКПО

10. Еднократните помощи за лечение, предоставени от работодателя за сметка на социалните разходи - до стойността на лечението

11. Стойността на еднократните помощи, предоставени от работодателя за сметка на социалните разходи при: раждане или осиновяване на дете, сключване на граждански брак или смърт на член от семейството - общо до 1227,10 евро / 2400 лв.

12. Направените от работодателя социални разходи до 30,68 евро / 60 лв. месечно за всяко осигурено лице за вноски/премии за допълнително доброволно осигуряване, доброволно здравно осигуряване и/или застраховка "Живот", отчетени от предприятията и търговските представителства, независимо дали извършват стопанска дейност

13. Направените от работодателя разходи за застраховки, определени като задължителни с нормативен акт

ОБЛАГАЕМ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

14. Обезщетенията и помощите по част първа от *Кодекса за социално осигуряване* (КСО), включително изплатените на основание чл. 40, ал. 5 от същия кодекс

Чл. 40, ал. 5 от КСО *Осигурителят изплаща на осигуреното лице за първите два работни дни от временната неработоспособност 70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение за месеца, в който е настъпила временната неработоспособност, но не по-малко от 70 на сто от среднодневното уговорено възнаграждение.*

15. Паричните и предметните награди, получени на основание и по реда на нормативен акт

16. Паричните средства по чл. 226з и 298а от ЗОВСРБ, паричната помощ по чл. 69, ал. 1 от ЗНСО, по чл. 182, ал. 1 от ЗМВР и по чл. 76, ал. 1 от ЗДАНС

Чл. 226з от ЗОВСРБ *(ал. 1) Военнослужещите от Министерството на отбраната, от структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и от Българската армия, курсантите и колежаните, обучаващи се за нуждите на Министерството на отбраната, както и пенсионираните военнослужещи, ветераните от войните, военноинвалидите, военнопострадалите и българските граждани, участвали в мисии и операции на въоръжените сили на Република България извън територията на страната, изпаднали в тежко материално положение, могат да бъдат подпомагани с парични средства при условия и по ред, определени с наредба на министъра на отбраната.*

(ал. 2) С правото по ал. 1 могат да се ползват и български граждани - военнослужещи в състава на многонационални формирования или които заемат длъжности в задгранично представителство на Република България, в международни организации или в други международни инициативи на територията на страната и извън нея.

Чл. 298а от ЗОВСРБ *(ал. 1) Цивилните служители се ползват от правата по чл. 186а, чл. 226б, 226в, 226г и 226з.*
(2) С правата по чл. 186а, чл. 226г се ползват и членовете на семействата на цивилните служители.

Чл. 69 от ЗНСО *(ал. 1) Служителите, както и членовете на семействата на загиналите при изпълнение на служебните си задължения офицери и сержанти, изпаднали в тежко материално положение, могат да бъдат подпомагани с парични средства по решение на началника на Националната служба за охрана за всеки конкретен случай.*

работи, а размерът им с негова заповед.

Чл. 76 от ЗДАНС *(ал. 1) Служителите, както и членовете на семействата на загиналите при изпълнение на служебните си задължения държавни служители, изпаднали в тежко материално положение, се подпомагат с парични средства, които не се облагат с данък. Размерът на сумите и редът за предоставянето им се определят със заповед на председателя за всеки конкретен случай.*

17. Паричните средства и помощи по чл. 67, ал. 1 - 5, чл. 69, ал. 1, чл. 108 и чл. 111, ал. 1 от *Закона за Държавна агенция „Разузнаване“* (ЗДАР)

Чл. 67 от ЗДАР *(ал. 1) На служителите на Агенцията се изплащат ежемесечно порционни пари.*
(ал. 2) На служителите на Агенцията се осигуряват:
1. представително или униформено облекло или левовата му равностойност;
2. лични предпазни средства, специално или работно облекло;
3. друго вещево имущество.
(ал. 3) За извършване на дейности, свързани с вредни за здравето последици, на служителите на Агенцията се осигуряват безплатна предпазна храна и противоотрови.
(ал. 4) При преместване на работа в други населени места в случаите, определени от председателя на Агенцията, на служителите и на членовете на техните семейства се изплащат еднократно обезщетение и транспортните разходи при преместването.
(ал. 5) Пътуването на служителите и техните семейства при отиване и връщане от платен годишен отпуск на територията на страната веднъж в годината е за сметка на Агенцията.
(ал. 6) Размерът на сумите и доволствията по ал. 1 - 5 и условията и редът за предоставянето им се определят ежегодно със заповед на председателя на Агенцията.
(ал. 7) Стойността на доволствията по ал. 1 - 5 не се облага с данъци.

Чл. 69 от ЗДАР *(ал. 1) Служителите, както и членовете на семействата на загиналите при изпълнение на служебните си задължения държавни служители, изпаднали в тежко материално положение, се подпомагат с парични средства, които не се облагат с данък. Размерът на сумите и редът за предоставянето им се определят със заповед на председателя за всеки конкретен случай.*

Чл. 108 от ЗДАР *(ал. 1) При прекратяване на служебното правоотношение държавните служители имат право на еднократно парично обезщетение в размер на толкова брутни месечни възнаграждения, колкото прослужени години имат, но не повече от 20.*
(ал. 2) При последващо прекратяване на служебното правоотношение от размера на дължимото обезщетение се приспадат толкова брутни месечни възнаграждения, колкото са получени по ал. 1.
(ал. 3) Когато държавните служители са прослужили 10 и повече години и служебното им правоотношение е прекратено на основание чл. 101, ал. 1, т. 4, размерът на еднократното парично обезщетение не може да бъде по-малък от 15 брутни месечни възнаграждения.
(ал. 4) При прекратяване на служебното правоотношение при условията на ал. 3, когато прослуженото време е по-малко от 10 години, но не по-малко от три години, еднократното парично обезщетение е в размер 10 брутни месечни възнаграждения.
(ал. 5) При прекратяване на служебното правоотношение след прослужени 10 и повече години държавните служители имат право на еднократно допълнително вещево имущество или на левовата му равностойност.
(ал. 6) Алинеи 1 и 5 не се прилагат при прекратяване на служебното правоотношение по чл. 101, ал. 1, т. 11 и 14.
(ал. 7) При смърт на държавен служител обезщетенията по ал. 1 - 5 се изплащат общо на наследниците му.

Чл. 111 от ЗДАР *(ал. 1) На държавните служители, претърпели телесна повреда при или по повод изпълнение на служебните си задължения, се изплаща еднократно парично обезщетение в размер 10 брутни месечни възнаграждения при тежка телесна повреда и 6 брутни месечни възнаграждения при средна телесна повреда.*

натура по смисъла на § 1, т. 83 от допълнителните разпоредби на ЗКПО при условията на същия закон. Правото на избор се упражнява по реда на чл. 217, ал. 3 от ЗКПО и не може да се прилага за отделни физически лица.

Доходите в натура, обложени по реда на чл. 204, ал. 1, т. 4 от ЗКПО, не се включват в облагаемия доход по чл. 24, ал. 1 от ЗДДФЛ. (чл. 24, ал. 4 от ЗДДФЛ)

ОБЛАГАЕМ ДОХОД ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

Виж фиш VII.IV.1 и фиш VII.IV.2 от Наръчника по корпоративно подоходно облагане.

В облагаемия доход от трудови правоотношения не се включват средствата за пътуване и престой, които са за сметка на Европейския съюз, международна организация или приемаща страна и са определени и предоставени съгласно техните правила във връзка с командироване от работодателя на работници и служители в бюджетни предприятия. (чл. 24, ал. 5 от ЗДДФЛ)

ВАЖНО! *При наличието на договор за предоставяне на персонал, във връзка с прилагането на ЗДДФЛ, следва да се ползват указанията, дадени от Изпълнителния директор на НАП с писмо изх. № 24-00-9/18.04.2008 г.*

ЛЕГАЛНИ ДЕФИНИЦИИ

„Трудови правоотношения" - § 1, т. 26 от ДР на ЗДДФЛ (Виж фиш I. 5)

„**Работодател**" е:

а) всяко местно лице, чуждестранно лице, извършващо дейност чрез място на стопанска дейност или определена база на територията на страната, както и търговско представителство по ***Закона за насърчаване на инвестициите***, което наема физически лица по трудови правоотношения или е страна по договор за предоставяне на персонал от чуждестранно лице;

б) дипломатическо представителство на друга държава, което е избрало да определя, да удържа и да внася данък за доходи от правоотношения по т. 26, сключени с местни физически лица, във връзка с извършваните от него функции в Република България; изборът се упражнява, като в срок до 31 декември на предходната година представителството уведоми компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите, че желае да удържа и да внася данък по реда на този закон за местния персонал; изборът се прилага за неопределен брой данъчни години без прекъсване и може да се прекратява, ако в срок до 30 ноември на предходната година дипломатическото представителство писмено

уведоми за това компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите (**§ 1, т. 27 от ДР на ЗДДФЛ)**.

„Ваучери за храна на електронен носител” са платежни инструменти, които могат да бъдат използвани само по ограничен начин и отговарят на условията по чл. 2, ал. 1, т. 11, буква „в“ от ***Закона за платежните услуги и платежните системи*** , предоставени чрез работодателя на работниците и служителите, включително на тези по договори за управление, които се използват за заплащане на храна и хранителни продукти в ресторанти, заведения за бързо обслужване и обекти за търговия с храни, включително магазини за хранителни стоки, супермаркети, хипермаркети и други, осъществяващи дейност в съответствие с изискванията на ***Закона за храните***, съгласно сключен договор за обслужване с оператор. Ваучерите за храна на електронен носител не са електронни пари по смисъла на ***Закона за платежните услуги и платежните системи***. Електронен носител може да бъде физически електронен носител или виртуален електронен носители се зарежда само с ваучери за храна от оператор. **(§ 1, т. 36а от ДР на ЗКПО)**.
(Виж раздел VII.II от Наръчника по корпоративно подоходно облагане)

„Социални разходи” са отчетените като разходи социални придобивки по чл. 294 от Кодекса на труда и предоставени по реда и начина, определени от чл. 293 от Кодекса на труда или от ръководството на предприятието. Социалните придобивки трябва да са достъпни за всички работници и служители и за лицата, наети по договор за управление и контрол **(По аргумент от § 1, т. 34 от ДР на ЗКПО)**.
(Виж раздел VII.II от Наръчника по корпоративно подоходно облагане)

ОТ ПРАКТИКАТА НА НАП ОТНОСНО ДАНЪЧНОТО ТРЕТИРАНЕ НА ЕДНОКРАТНАТА ПОМОЩ ЗА ЛЕЧЕНИЕ: *Начинът на разпределение и използване на средствата за социални разходи на предприятието следва да е определен по реда на КТ или от ръководството на предприятието. Социалните придобивки, в т.ч. помощите за лечение, трябва да са достъпни за всички работници и служители и за лицата, наети по договор за управление и контрол (по аргумент от § 1, т. 34 от ДР на ЗКПО).*

Като еднократна следва да се третира помощта, предоставена еднократно през данъчната година по конкретен повод – за лечение на определено заболяване. В тази връзка,

когато при по-голяма продължителност на лечението или при наличие на други обективни причини предвидените средства за помощта се предоставят от работодателя на части, помощта не губи качеството си на еднократна.

Възприетият в ЗДДФЛ подход за лимитиране на размера на помощта (до стойността на лечението) обуславя необходимостта стойността на лечението да се удостоверява с документи.

ОТ ПРАКТИКАТА НА НАП ОТНОСНО ДАНЪЧНОТО ТРЕТИРАНЕ НА КОМАНДИРОВЪЧНИТЕ ПАРИ: *За целите на данъчното облагане е лимитиран само размерът на дневните командировъчни пари – същите са необлагаем доход до двукратния им размер, посочен в нормативен акт. По отношение на пътните и квартирните пари в ЗДДФЛ е установено изискване за документалното им доказване по реда на действащото законодателство, но не и изискване относно размерите им, посочени в нормативен акт. Следователно изплатените пътни и квартирни пари по трудови и извънтрудови правоотношения не са облагаем доход по смисъла на ЗДДФЛ, без оглед размерите им.*